

Ц(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДУУДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-ы ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Агууехэ Октябрийн 33 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтануудтайгаар угтая

Советскэ хүнүүдэй хүсэл ба амжилтаа бадаруулаха социалистическэ мурсысөө манай ажалдай гүнзэггээр нэбтэрэн. Советүүдэй ороной хүдэлмэришд, колхознигууд ба интеллигенци шэн зориг, баатар габыяагаар ажаллажа, социалистическэ ажахын ба культурын хүгжэлтэе улам, улам урагшань даблалтаа, коммунистическэ байдалтын темпые бүри түргэдхэ.

Советскэ Союзай олон миллион ажалшад, Ленин—Сталиной дүниэ сэсэн мэргэн хүтэлбэрээр, Эхэ оронойгоо хүсэ шаагыг түрибэлгүй ехээр хүгжөөхын дэбсэ тэмсэнэ. Ажалай шэнэ мэдээд, гайхамшаг үндэр бүтээсээр ажаллаха ябадал хаа амангүй дэлгэржэ байна. Эдэ үндэсн ашаар амжалтанууднай түрөө үдэртэ арбидхагдан, хүндрэлтэй түүхэдэ үзэгдөөгүй зорилгонуудые бээлүүлхэ арбидлэндэ олгоно.

Сталинградска, Куйбышевска электростанцинуудые, асаахэ каналуудые бариха, үрэн баян нутагуудай электрэнергээр гүйгүлхэ, захагүй ехэ мөхөө уналаг ба үржэлт түрэн газар болгохо тухай Советскэ эрхшээлшын тогтоолууд—манай хүсэнь ба илалтануудай гэрээ, арал зоной ажана хайхан ажал тухай сталинска анхарал тодологын гэршэ мүн.

Коммунистическэ общество агуулаха агууехэ сталинска түхмэ нэрэтэй түрэтэйгөөр бөөрүлжэ байгаа бүхы советскэ арал түүхэ Октябрыска социалистическэ революциин XXXIII жэлэй эрхм бэлгэдүлгээр үгтэ зорилго табиад, социалистическэ мурсысөөнэй дүлгые шэнэ түрэтэйгөөр бадаруулжа байна.

Энэ мурсысөөндэ оролсоһон хүдэлмэришлэ, инженернууд ба техникчууд «Пролетарская победа» гэгэ митингска фабрикин инженер нүхэр Ф. Ковалёвой мөхөө өөһдүнгөө бүхы ажалдай түрөөр хэрэглэжэ ба үйлдбэрин түүрүүшүүлэй туйлалтануудые гүнзэггээр шудалан абаха хүдэлмэрин явчуулга байна.

Мурсысгшлэй эргэнүүдтэ манай республикын машинно-бүтээхэ ба түмэрзаймал, бүл нэхэгч ба колхознигууд, МТС-үүдэй олон совхозуудай хүдэлмэришлэе орооно жагсажа байна. Лениной орленто паровозов-вагонов завотой сувта станхоон нүхэр Казиров булад хайгуулаха даабаряа бүри ехээр түрүүлхэ чалга абаад, тэрэнэ амжалтаттайгаар дүүргэжэ эхилэ.

Улан-Удын мяханай комбинатай альбумич үйлдбэрлхэ (масло) нүхэр Ефремов түүрүүтэй) от-

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫЕ ДҮҮРГЭХЫН ТУЛА БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛЭЕ!

Республикын аймагуудта таряа хуряалгын ябаса тухай БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн 1950 оной сентябрийн 25.

АЙМАГУУД	ороното хуряалгын үйлдбэрин (процентээр)
1. Хэжэнгын	87,4
2. Курумканай	85,6
3. Кабанскын	82,6
4. Кударын	82,4
5. Прибайкальска	81,7
6. Закаменай	81,0
7. Баргажанай	78,6
8. Бичурын	75,9
9. Яруунын	73,8
10. Байкало-Кударын	71,4
11. Хорин	69,0
12. Торин	68,4
13. Тунхэнэй	68,1
14. Мухаршэбэрэй	66,8
15. Заиграйн	66,6
16. Кяхтын	65,3
17. Иволгын	64,9
18. Тарбагатайн	64,3
19. Сэлэнгын	62,0
20. Зэдын	49,3

Республикын аймагуудта үбнө тажөөл бэлэдхэлгын ябаса тухай БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн 1950 оной сентябрийн 25.

АЙМАГУУД	хуряалгын үйлдбэрин (процентээр)	Силос аярага (процентээр)
1. Закаменай	101,8	102,4
2. Баргажанай	90,8	57,6
3. Тунхэнэй	76,2	67,9
4. Кабанскын	75,4	72,0
5. Прибайкальска	70,9	87,5
6. Байкало-Кударын	69,3	41,6
7. Бичурын	68,1	53,4
8. Курумканай	66,8	35,4
9. Мухаршэбэрэй	62,2	59,0
10. Заиграйн	61,9	28,1
11. Хорин	59,6	67,4
12. Яруунын	59,0	41,2
13. Торин	55,9	66,7
14. Хэжэнгын	54,1	67,8
15. Тарбагатайн	53,5	51,3
16. Кударын	49,0	75,7
17. Кяхтын	47,5	107,1
18. Иволгын	46,8	98,4
19. Зэдын	43,2	48,5
20. Сэлэнгын	40,2	28,0

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбье болзорхоон урид дүүргэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкмоудай ба аймсоведүүдэй гүйсэдкмоудай зууршалгаар доро дурсагдаһан колхозууд республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшгдээ гэбэл:

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ:
Уланай сомсөөдэй КИРОВЭЙ нэрэмжэтэ колхоз (правленинь түүрүүлгшэ Р. С. БУБЕЕВ, парторганизацинь секретарь С. В. БАДМАЕВ).
Сувинска селсөөдэй СТАЛИНАЙ нэрэмжэтэ колхоз (правленинь түүрүүлгшэ Г. Е. КОЖЕВИН, парторганизацинь секретарь А. А. КОКОРИН).
ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГ:
Хужирска сомсөөдэй «ИНТЕРНАЦИОНАЛ» колхоз (правленинь түүрүүлгшэ Б. С. ЦЫБЫКОВ, парторганизацинь секретарь Г. Б. ЦЫБЫКОВ).
«УЛААН МАЛШАН» колхоз (правленинь түүрүүлгшэ Д. Р. БАТУЕВ, парторганизацинь секретарь Ц. Д. ГОНЧИКОВ).

ТУНХЭНЭЙ АЙМАГ:
Туранска селсөөдэй МОЛОТОВОЙ нэрэмжэтэ колхоз (правленинь түүрүүлгшэ С. Б. БИЛДУЕВ, парторганизацинь секретарь Ж. Д. МАНШЕВ).
ПРИБАЙКАЛЬСКА АЙМАГ:
Ильинскэ селсөөдэй ЧАПАЕВАЙ нэрэмжэтэ колхоз (правленинь түүрүүлгшэ Л. С. БЕЛОУСОВ, парторганизацинь секретарь Я. Г. БАТАШОВ).

Бэлэдхэлэй Харлуиска пунктта (Бичурын аймаг) таряа шэрэдэг Союзготтрансын профер-коммунист Н. И. Горюховский хайнаар хүдэлмэришлэ. Энэ нүхэр 13 үдэрэй турша соо 5 мянган тонно-километр хэжэ, Калинин нэрэмжэтэ колхозой 50 тонно таряа 100 километрын газарта шараа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Горюховский автомашиниингаа дэргэдэ байна. 3. Веснинагай фото.

Аймаг соогоо түрүүлэв...

Вилотайска селсөөдэй Круминай ба Сталиной нэрэмжэтэ колхозууд Бичурын аймаг дотор эгээн түрүүлэн эртын орооното культурануудай хуряалгы дүүргэн байгаа. Сталиной нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Окино-Ключевской МТС-эй түрүү комбайнер Василий Певалов 352 гектар таряа хуряажа, даалгабаряа нилдээ ехээр үлүүлэн дүүргэнэ байна. Комбайнерууд Сергей ба Филипп Ефимовууд Круминай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ 250—250 гектар таряа хуряажа, сезонно даалгабаряа мүн лэ үлүүлэн байха юм.

Аймагай түрүү колхозууд таряа сохино, сээрлэхэ ба гүрэндэ тушааха хүдэлмэринүүдые түргэн темпээр ябуулжа байна. Круминай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель «Заготзерногий» пунктта мянгаад гаран центнер эрхм шартай таряа тушаагаад, энэ хүдэлмэреэ үргэлжлүүлхээр.

Гээгдэнги колхозуудые урагшань татаха

Хүдөө ажахын продуктуудай бэлэдхэлнүүдые саг болзор соонь дүүргэхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсоһон Калининой нэрэмжэтэ колхозой (Харамодон) гэгшүүд таряа тушаалгы графикай ёһоор ябуулжа байна. Эндэхид сентябрийн гарананһаа хойшо таряа тушаалгын темпые улам эршэдхэ. Тингээ табан хонойнгоо графигые 60-аад центнерээр үлүүлэн дүүргэдэг болобо.

Колхозой правлениин түүрүүлгшэ П. Будав, партийна организациин секретарь Л. Ринчинов гэгшэд таряа хуряалга, тушаалгын ябасые үдэр бүри хинан шалгадаг, түрүүшүүлые урмашуулха, гээгдэнгиде урагшань татаха хэмжээнүүдые абадаг байна. Тэрэнэй ашаар колхознигуудын таряа хуряалга, тушаалгын хүдэлмэришд үнэн сэхээр хабаадажа, үндэр бүтээсэ туйланат.

Зүгөөр, Курумканай аймагай зарим колхозууд хуряалгы эхилхэнэ хойшо таряа тушаалгын графигые таһалдуулжа байна. Тэдэнэй тооло Кагановичин, Сталиной нэрэмжэтэ, «Зорик», «Октябрь» колхозууд оролоно. Хэтерхэдэ түрүүшын хоёр колхозууд мэнэ һая болотор гүрэндэ килограммшые таряа тушаангүй байда. Эдэ колхозууд комбайнуудые дүүрэн хүсөөрн ашаглахын түлөө оролдоогүй, таряа шэрэхэ мори унаа, мшээр ампарта мэтн хэрэгсэлнүүдые саг соонь бэлэдхээгүй байха юм. Д. Дондунов.

ВЦСПС-тэ

Профсоюзна хүтэлбэрлхы оргланууд тоосоонууд ба хунгалтануудые хэхэ тухай асуудал ВЦСПС-эй президиумэй заседани дээрэ, сентябрийн 26-да зүбшэн тэмсэгдэб. 1950 оной декабрийн 14-дэ 1951 оной апрелин 1 хүрэн тухай үе соо профсоюзнуудай фабрикино-заводской, нутагай, районно, городской, областной, республиканска ба центральна комитетүүдэй, тэрэсээн профсоюзнуудай областной, краевой ба республиканска советүүдэй тоосоонууд ба хунгалтануудые хэхэ гэжэ шиндхэб.

Профсоюзна орглануудай тоосоонууд ба хунгалтанууд хадаа большевикскэ партия ба советскэ аралай вождь нүхэр И. В. Сталинаар манай ороной үмэнэ тунганаһан коммунистическэ общество байгуулаха агууехэ зорилгонуудые бээлүүлхын түлөө, арал ажахые хүгжөөлгдэ шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө тэмсэдэ хүдэлмэришлэ, инженернууд, техникчууд, албахагшан, наука ба культурын хүдэлмэришлэдэй үргэн олонитые бадаруулхын оршон байдалда үнэрхдэхэ ёһотой.

Профсоюзна орглануудай болоно байгаа тоосоонууд ба хунгалтанууд хадаа профсоюзнуудай сээдын шиндхэбэринүүдые

ГАЗАРТАРЯАЛАНГАЙ ШЭНЭ БАЗА

Украины урда зүгтэй шэнэ барилга хадаа ороной гандуу районуудай байгааһине шэнэдхэн хубилгаха талаар агууехэ Сталиной түсэбөөр бээлүүлгдэжэ байгаа асар ехэ хүдэлмэринүүдэй шухала зовно болоно. Украинын урда зүгтэй Херсонско, Запорожско, Николаевска, Днепрпетровско областнууд ба Крым хойто районууд уунжэлтэ газарнуудаар баян юм. Наранай элшэ ба дулаан агаар эндэ элбэг. Ургасын урган эдээшхэ болзор соохи температурын сума 3 мянграа үлүүтэй градус болодог байна.

Украины урда зүгтэй уларил хадаа хлопчатник, рис, виноград ба дулаанда дуратай бусад культурануудые тарихада тон таатай юм. Гэбэшье, шинг нойто багатай ба ган болодог дээрнээ урда зүгтэй энэ гайхамшагта булангы дүүрэнээр ашаглаха арга боломжо байгаагүй.

Урда-Украинска каналай ба Хойто-Крымскэ каналай байгуулагдаха, гандуу тала газарнуудта ажабайдал хубилгагдаха байна. Украинада колхозуудай ба совхозуудай 1200 мянган гектар полинууд уналагдаха. Днеприн уһан Крымдэ 300 мянган гектар газарые тэршэлэн уналха болоно. Тэрэһнээ гадна Украины урда районуудта ба Крым хойто

центрер рис абажа шадаха болоно. Нү мяханай малажал, нарин нооһото хонинажал, шүбүүнажал үзэгдөөгүйгөөр хүгжэхэ юм. Хаа хаанагүй, колхозуудай ба совхозуудай полинууд дээрэ, каналууд болон водохранилищинуудай эрьсэр, уналагдаһан газарай захаар үдхэн ой модон таргдажа, уларилые зөөлрүүлхэ ба тала газарай нэгэ янзын байгааһине хубилгаха байна. Украинска ба крымскэ колхознигуудай тосхоноуд шэнэдхэн хубилгагдаха юм. Үйлдбэришд электричество үргэнээр нэбтэржэ, байра байдалда ехээр хэрэглэдэг болохо байна.

Волга дээрэ Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинууд, Туркменскэ главна канал, Днепр дээрэ Каховско гидроэлектростанция, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналууд — нимэ барилганууд хадаа арадай аша туһала ба зол жаргалай туһала зоёһон бүтээхэ ажалай бадаржа байгаа социализмын түтэс хүсэтэ орондо лэ бээлүүлгдэжэ болохо байна. Богонихон болзор үнгэрөөд байхада, манай орон 5300 мянган гектар уһалүүрин газар абаха. Энэ хадаа олон миллион тонно хлопок, шэнинсэ ба үнэтэ бусад продуктуудые нэмэлтэ болгон советскэ арада үгэхэ болоно.

„ВКП(б)—СОВЕТСКЭ ОБЩЕСТВЫН ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ БА ЗАЛАН УДАРИДАХЫ ХҮСЭН“

ГЭНЭН ТЕМЭЭР ЗАНЯТИ ХАЙШАН ГЭЖЭ ХЭХЭ

«ВКП(б) — советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн» гэнэн темые шудалан үзэлгын зорилго хадаа коммунизмын илалтын түлөө советскэ арадай тэмсэл дотор Ленин—Сталиной партиин эмхидхэхы ба залан ударидахы үүргыг бүхы талаарнь харууллаха абадал болоно. Большевикскэ парти болбол советскэ общество дотор яахадаа тинмэ сэх хүсэтэй ба нэрэ хүндтэй болонохойб, арад нийтис болоно социалистическэ гүрэнис хүтэлбэрилхы хэрэгээ хайшан гэжэ бэелүүлнэб гэжэ хурагшад заняинуудай үедэ үшөө гүнзэгыгөөр ойлгохо байна.

Энэ темэр хэгдэх заняти хүмүүжүүлгын тон ехэ удхашанартай. Ленин Сталин хоёрой ударидалгаар большевикүүдэй парти ажалшадый интересүүдэй түлөө, социализмын илалтын түлөө эрэлхэгээр, эрид шуудаар, оролсоотойгоор хайшан гэжэ тэмсэһынэ хурагшад ойлгохо байна. Энэ темын материалыг шудалалга хадаа хурагшадый политическэ болон ажалай дэбжэлтын ургалтада тулалха юм.

«ВКП(б) — советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн» гэнэн темые шудалан үзэлгэдэ программны ёһоор 10 час хараагдана. Энэ сагыг нимээр хубаагаа хаа хайн байна: темын нэгдэхийг раздлыг шудалан үзэлгэдэ—6 часмөн, хоёрдохы раздлыг шудалан үзэлгэдэ—4 час харааха.

Нэгдэхийг заняти
«Большевистскэ партиин хүсэнинь юун бэ» гэнэн нэгдэхийг раздлыг материалыг хайнаар шудалан ойлгохын туладаа хоёр—хоёр часай гурбан заняти хэхэ гэжэ хайшаан дурдагдана. Нэгдэхийг заняти хадаа манай орон дотор социализмын илалтын түлөө тэмсэлэй шухалын шухала үенүүдтэй большевикскэ партиин бэлүүлхэн ажал-ябуулгыг хурагшадгаар шэнжэлэ яадалаа зориулагдана. Хоёрдохы заняти хадаа шэнэ шэнжын парти мүн болоһон большевикскэ партиин үндэһэ илгануудыг харуулаха яадалаа, большевикскэ партиин агууехэ вожднор болон эмхидхэгшээр В. И. Ленин И. В. Сталин хоёрой ажабайдал ба ажал-ябуулгатай танилсуулаха яадалаа зориулагдана.

Түрүүшын темые шудалан үзэлгын дингүүдэе гарганагайгаа удаа пропагандаст болбол большевикскэ партиин байгуулагдана ба хүргэһэн тухай хэлэжэ эхилхэ байна. Арадай вол жаргалай түлөө тэмсэл дотор революциин агууехэ генинэр — Ленин Сталин хоёрой байгуулхан, хүмүүжүүлхэн, хатуужуулхан Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевикүүдэй) партиин хүтэлбэри дотор советскэ арад социалистическэ общество байгуулаа, мүнөө коммунизм тээшэ этгэл найдамтайгаар дабшажа ябана гэжэ пропагандист хурагшадта харуулаха байна. Оршон мандахан түрүүшынгээ үдэрнүүдхэ хойшо большевикүүдэй парти болбол Росси доторхи буржуазно-помещичүүдэй байгуулалтыг унагааха, хүдэлмэришд таряашад хоёрой засаг тогтоохо, социализм байгуулаха гэнэн агууехэ уг зорилго урлаа табиган юм гэжэ пропагандист зааха ёһотой. Партиин энэ гол зорилгогнь 1903 ондо партиин хоёрдохы съезд дээрэ баталан абтаһан, манай партиин түрүүшын программ соо тодорхойлогдолоһон юм. Ленин Сталин хоёрой хүтэлбэри дотор большевикүүд ажалша нийтис хойноһоо дахуулаа, энэ зорилгогнь бэлүүлхын түлөө хэлбэрилтэгүүгөөр ябаа.

Марксизм-ленинизмын теоретик эзбэсгэлдэһэн, Ленин—Сталиной парти оролой хүдэлмэришэн ангине ба ажалша таряашадые гурбан революци соогүүр хүтэлбэрилэн ябаа, Агууехэ Октябрыска социалистическэ революцие зоригжуулагшан ба эмхидхэгшэн байгаа, гражданака дайнай жэлнүүдтэ гададын империалистнууд болон дотоодын контрреволюционна залуу советскэ гүрэнөө хамгаалха хэрэгтис эмхидхэ. Большевикүүдэй парти болбол манай Эхэ ороние гададын бооголшолдгын аюулһаа аршалан абараа гэжэ пропагандист зааха ёһотой.

Энэ хоёрдөө хэхэдэ пропагандист болбол Горькийн «Эхэ», Маяковскийн «Владимир Ильич Ленин» гэжэ мэтэ зохёолнуудыг уранхайханай литератураһаа хэрэглэжэ шадаха байна.

Урдан манай парти социал-демократическа парти гэжэ нэрэтэй байһан юм гэжэ пропагандист

тайлбарилха ёһотой. Дэлхэйн нэгдэхий дайнай үедэ Баруун Европын социал-демократическа партинуудай лидернууд ба оролой меньшевикүүд өөһэднхөө харага муухай урбалтаар социал-демократин нэрэ гутаажа, хүдэлмэришэн ангиһаа урбаһан, империалистнуудта алба хэдэр болоһон байха юм. Тинмэ дээрһээ В. И. Ленинэй дуралхалаар 1918 оной март соо манай партиин долоодохи съезд өөрынгөө партине коммунистическэ парти гэжэ, хүдэлмэришэнэй партине Маркс Энгельс хоёрой нэрлэнхэд альяр нэрлэхэ гэжэ шиндэхэн байна. Тинхэдэ партинай Россииска коммунистическэ (большевикүүдэй) парти гэжэ нэрэтэй болоо.

XIV съездһээ хойшо манай парти Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевикүүдэй) парти — ВКП(б) гэжэ нэрэтэй болонохой.

1919 оной март соо партиин наймадахы съезд дээрэ партиин шэнэ программа баталан абтаһан байгаа.

Саашань пропагандист болбол гражданака дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ, оронойнгоо арадай ажахыг нэргээн бодхоолгын бүхы хэрэгтис хүтэлбэрилхэ үедөө большевикүүдэй партиин бэлүүлхэн жүргэ тухай зааха байна.

Манай орон дотор социализмын илалтын түлөө партиин хэһэн тэмсэлдэ пропагандист хурагшадый анхрал хандуулаха ёһотой. Нэгэ орон дотор социализмын илаха тухай ленинско-сталинска хурагшад зоригжуулагдана парти хадаа Россиин экономика болон культурина гээгдэһе усадахын түлөө тэмсэлдэ, сталинска табанжэлнүүдэ хэрэг дээрэ бэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые жагсаан бодхоого. Советскэ арад ороной социалистическэ индустриализациин ба хүдөө ажахын коллективизациин сэсэн мэргэн сталинска программые хэрэг дээрэ бэлүүлжэ, ажалай баатаршалгын гайхамшадта жэшээ харуулаа. Ажалшадый интересүүдэй түлөө эршэмтэй шаңгаар тэмсэжэ, агууехэ ленинскэ вахтануудыг аршалан хамгаалжа ба бэлүүлжэ, большевикүүдэй парти хадаа троцкистуудыг, зинovieвчуудыг, бухаринчуудыг, буржуазна националистуудыг болон арадай бусад дайсадыг бута сохёо. Тэдэ бузар муухай дайсад шипонуудай, алууршадый ба диверсантуудай бада болоо, СССР дотор капитализмы нэргээн бодхоохо, манай ороние гададын империалистнуудай бооголшололдог оруулаха гэжэ нэдээ. Арадай тэдэ эрлийг муухай дайсадыг бута сохёо хадаа социализм амжалтатыйгаар байгуулгын шухала услови мүн байгаа, энэ хэрэг хадаа манай агууехэ вожд, багша нүхэр Сталиной хэлбэришгүй, эрид шууд, сэсэн мэргэнээр урид харада байһанайн ашаар бэлүүлэгдээ.

Амгалан тайбан байгуулалтын жэлнүүдтэ партиин бэлүүлхын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы ажал-ябуулга тухай хэлэжэ үгэхэ зуураа, пропагандист болбол предприним, колхозой, районой, обьластин, хизаарай түүхэнэ баримтанууд ба жэшээнүүдэе харуулаха шадаха байна. Тэдэ жэшээ баримтанууд хадаа манай ороние социалистическэ шэнэ нэдхэн байгуулаха бүхы хэрэгтис партиин хайшан гэжэ хүтэлбэрилхын эли тодоор харуулаха байна. Мүн уранхайханай литератураһаа хэрэглэжэ жэшээнүүдэе хэрэглэхэ шухала. Тинмэ жэшээнүүдэе Ф. Гладковай «Энергия», М. Шолоховой «Поднятая целина», Ф. Панферовой «Бруски», В. Маяковскийн «Хорошо» гэжэ мтын зохёолнууд сооһоо олжо болоно.

Ленин—Сталиной партиин хүтэлбэри дотор советскэ арад дэлхэйн дээрэ хүдэлмэришэн, таряашанай түрүүшын социалистическэ гүрэнис, советскэ гүрэнис, капиталистическэ бооголшололгоһоо бүхы болохын түлөө тэмсэлдэһэн бүхы ороноудай ажалшадый түшэг тулгуурине ба этгэл найдабарине байгуулаа, манай орон дотор социализм байгуулаа.

Хоёрдөөхөө үргэлжлүүлхэ зуураа, пропагандист болбол немецко-фашистска булмитагшадта эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ большевикскэ партиин зоригжуулагша, эмхидхэгшэ хүсэнинь ямар байгаа?

6. Дайнай хойтохи үедэ арадай ажахыг нэргээн бодхоохын ба саашадан хүгжөөхын түлөө манай арадай тэмсэһе Ленин — Сталиной парти хайшан гэжэ хүтэлбэрилнэб?

Эдэ асуудалнуудаар хоёрдөө эршэмтэйгээр дэлгэрүүлхэ зуураа, пропагандист болбол хоёрдөөхөөд бүхы хурагшадый элэбхитгээр хабалдаһын түлөө оролдохо ёһотой. Партиин түүхын гол үенүүдэе хурагшадый батаар ойлгохын шухала, манай арадай бүхы илалтануудай үндэһэ нуурын большевикскэ партиин, тэрэний генеральна вожднор Ленин Сталин хоёрой сэсэн мэргэн хүтэлбэри мүн гэжэ гүнзэгыгөөр ойлгохын шухала.

ябаа. Партиин зохёон байгуулаха хүдэлмэришэн дайсанис хяа бута сохихо хэрэгтэ билэнэй бүхы хүсэн ба арга шадалье хандуулжа, советскэ хүнүүдэй бүхы оролдогыг нэгдэхэн хамтадажа, нийтлэгээр зорилго тээшэ шэглүүлжэ. (И. Сталин. «Советскэ Союзай Эсэгэ дай тухай», Вурмонга, 1947 он, нояр 122).

Большевикүүдэй партиин болон агууехэ Сталиной сэсэн мэргэн хүтэлбэришэн гитлеровскэ Германияда ба империалистическэ Японидо эсэргүү дайнда советскэ арадай бүхэдэхэйн-түүхэтэ илалтыг хангаа. Фашизмын харага муухай хүснүүдэе илаһан советскэ арадай агууехэ илалтань хүн түрэлтнине гитлеровскэ бооголшололгоһоо аршалан абараа, Европын арадуудта эрхэ сүлөө олгоо, социализмын фронтыг үргэдхэн бэхжүүлжэ, капиталистическэ системые тон ехэ гээлтэдэ оруулаа, мүнөө социализм байгуулаха зам дээрэ гараһан хэдэ хэдэн ороноуд тус системэһээ халаа.

Дайнай хойто тээхи үедэ большевикүүдэй парти советскэ арадай зориг хүсэһынэ арадай ажахыг нэргээн бодхоохо ба саашадан хүгжөөхэ хэрэгтэ, ажалшадый байдалай материалын болон культурина хэмжөө дээшлүүлжэ, энэ талаар тон ехэ амжалтануудыг тулалха хэрэгтэ зориулаа.

Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевикүүдэй) партиин бүхы түүхэнэ арадай интересүүдтэ коммунистуудай партиин үнэн сэхээр алба хэлгын, арадай жаргалта байдалай түлөө, эрэлдэйн гэрэлтэ хайхан байдалай түлөө, коммунизмын илан мандахын түлөө баатар зоригтэ тэмсэлэй эли тодо жэшэ мүн болоно гэжэ пропагандист хоёрдөөхөөнөө түгээхэлд хэлэхэ байна. Большевикүүдэй парти арадай интересүүдэй түлөө оролдожо шадаха байха гэжэ советскэ хүнүүд өөһэднхөө ажабайдал дээрэ ойлгоо. Тинмэһээ нийтэ зоной дунда ВКП(б)-гэй нэрэ хүндэһэ угаа ехэ ба хүмүшгүйл, тинмэһээ советскэ арад коммунистуудай партида хизааргүй ехээр этгэн найдана.

Советскэ арада, дэлхэйн бүхы простой хүнүүдтэ большевикүүдэй героическа партиин, Ленин—Сталиной партиин хизааргүй ехээр дэмжэгдэдэг, инаглан дурлагдадаг шэнгээр арад нийтэдэ дэмжэгдэдэг, инаглан дурлагдадаг ондоо тинмэ партине дэлхэйн политическэ партинуудай түүхэ мэдэггүй ба мэдэһсөгүй.

Большевикүүдэй парти хадаа советскэ арадай бодото вожд, социалистическэ обществын зоригжуулагша, ударидагшис хүсэн мүн. Большевикүүдэй партиин ленинско-сталинска политиканы советскэ гүрэнэй ажабайдалай үндэһэ нуурын мүн.

Удаадахи заняти дээрэ болохо хоёрдөөхон дотор хурагшадый зүбшын хэлсэгэлдэ нимэ асуудалнуудыг табига болохо:

1. Большевикүүдэй парти урлаа ямар уг зорилгонуудыг табиаб, тэдэ зорилгонуудаа бэлүүлхын түлөө ямар замаар ябаа?

2. Агууехэ Октябрыска социалистическэ революциин илалтын түлөө большевикүүдэй парти хүдэлмэришэн ангин тэмсэһе хайшан гэжэ хүтэлбэрилнэб?

3. Гражданака дайнай жэлнүүдтэ, арадай ажахыг нэргээн бодхоохы жэлнүүдтэ большевикүүдэй партиин бэлүүлхэн үүргэнэ ямар бэ?

4. Сталинска табанжэлнүүдэе бэлүүлхын түлөө, манай орон дотор социализм байгуулхын түлөө парти хайшан гэжэ тэмсэб?

5. Немецко-фашистска булмитагшадта эсэргүү советскэ арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ большевикскэ партиин зоригжуулагша, эмхидхэгшэ хүсэнинь ямар байгаа?

6. Дайнай хойтохи үедэ арадай ажахыг нэргээн бодхоохын ба саашадан хүгжөөхын түлөө манай арадай тэмсэһе Ленин — Сталиной парти хайшан гэжэ хүтэлбэрилнэб?

Эдэ асуудалнуудаар хоёрдөө эршэмтэйгээр дэлгэрүүлхэ зуураа, пропагандист болбол хоёрдөөхөөд бүхы хурагшадый элэбхитгээр хабалдаһын түлөө оролдохо ёһотой. Партиин түүхын гол үенүүдэе хурагшадый батаар ойлгохын шухала, манай арадай бүхы илалтануудай үндэһэ нуурын большевикскэ партиин, тэрэний генеральна вожднор Ленин Сталин хоёрой сэсэн мэргэн хүтэлбэри мүн гэжэ гүнзэгыгөөр ойлгохын шухала.

ХОЁРДОХИ ЗАНЯТИ

Шэнэ шэнжын парти мүн болгоһо большевикскэ партиин үн-

дэһэн илгануудыг харуулаха хэрэгтэ зориулагдана хоёрдөөхөө пропагандист болбол хүдэлмэришэн анги хадаа революционно марксистска партигүүгөөр мүлжэгшэдэй засагыг унагаажа ба социалистическэ общество байгуулаха шадахагүй гэжэ зааха ябадалаар эхилхэ ёһотой.

«Пролетариатда, — гэжэ Ленин бэшэ хэн, — засагай түлөө тэмсэлдэһэн эмхидхэгшэ бэшэ ондоо эзбэсг үгч юм, Буржуазна ороноуд дотор анархическа конкуренциин эзэрхэлгээр нэгдэлдэ заларгагдана, капиталай туһын тула сүлөөтэбэшэ хүдэлмэришд дарагдаһан гүйсэд үгээрлэй, эрлийг байдалай ба муудан доройтолгын «оёрто» хойдодоо хаягдажа байһан пролетариат болбол марксынын принципүүдэй ёһоор нэгдэлхэн тэрэнэй идеяһа нэгдэлдэ хадаа, хэдэ хэдэн миллион ажалшадые хүдэлмэришэн ангин армид нигта жагсааһа эмхин материалын нэгдэлд бэхжүүлхэн, зүбхэн тэрэнэй ашаар илагдашагүй хүсн боложо шадаха ба болохонше зайлашагүй байна. Тинн оролой самодержавийн үмхиржэ хосорхон засагыг, мүн уласхоорондын капиталай үмхирхэн хосоржо байгаа засагыг энэ армийн урда тогтон байха шадахагүй» (Ленин, том VI, нояр 328).

Буржуазие зайлуулаха, коммунистическэ общество байгуулаха шадалтай едине революционно арми болгон хэлэ хэлэн миллион ажалшадые нигтаруулан жагсааһын тула хүдэлмэришэн ангида парти хэрэгтэй.

Реформизмын, оппортунизмын сурталаар хүмүүжүүлэгдэн баруун-европейскэ социалистическэ партинууд Маркс, Энгельсын революционно хурагшаа урбаа. Эдэ оппортунистическэ партинууд мүлжэгшэдэй засагыг унагаажа шууха байһание, социалистическэ революциин шухала байһание арсан буруусаажа, хүдэлмэришэн ангине мэхэлдэг, амгалан замаар, парламентайн баталһан реформонуудай туһаламжаар социализмд хүржэ болохо юм гэжэ ажалшадта хэлэдэг хэн. Социал-демократическа партиин гол уялган парламентска тэмсэл мүн гэжэ тэдэ оппортунистическэ партинууд тоолодог байгаа. II Интернационалдай социал-демократическа партинууд эдэ үзэлнүүдэе баримталжа ба таряажа, капитализмын нууриг хамгаалдаг, мүлжэгшэдэй эзэрхэг ангине бэхжүүлдэг хэн.

Англо-американска империалистнуудта алба хэхэ, хүдэлмэришэн ангин интересүүдхэ урбаһан ба ажалшадый харага муухай дайсад болоһон Европодохи баруунай социалистнуудай партинууд мүнөө гэжэ тинмэ партинууд мүн болоно гэжэ пропагандист хурагшадый анхрал хандуулаха ёһотой.

Оролой меньшевикүүд хадаа баруун-европейскэ оппортунистическэ партинуудта адли социал-демократическэ партине байгуулаха гэжэ ханаа. Тэдэнэр хадаа социалистическэ революциин дэлгэржэ байхада нийтэ зоной революционно тэмсэһе хүтэлбэрилжэ оройдооше шадахагүй байгаа.

Тинмэһээ засагай түлөө тэмсэлдэ пролетариатыг хүтэлхэ хүсэд шэн зоригтой, зорилгодоо хүрэхэ зам дээрэ байһан улан доогуурхы бүхы шулуунуудыг зайлаадаг гажаа шадаха, илалта туйлаха хүсэд дай дүршэлтэй ба шадамар, шэнэ, дайшалхы, революционно парти байгуулаха хэрэгтэй болоо хэн.

Ленин — Сталин болбол шэнэ шэнжын тинмэ партине — большевикүүдэй революционно партине байгуулаа.

Саашань пропагандист болбол большевикскэ партиин хүсн ба түгэлдэр шадалье болоһо тэрэнэй үндэһэн илганууд тухай хэлэхэ байна.

Парти гэжэ хүдэлмэришэн ангин хубинь, тэрэнэй отрядуудай нэгэнинь мүн гэжэ хурагшадта пропагандист тайлбарилха байна. Большевикүүдэй парти хүдэлмэришэн ангин бусад отрядуудһаа юугээрэ илгаатайб гэжэдэ, тэдэ хадаа «хүдэлмэришэн ангин түрүү, ушар ёһо мэдэхэ, марксистска отряд, тэрэнэй авангард мүн болоно. Хүдэлмэришэн болон ажалша нийтын түрүү хүнүүд, коммунизмын хэрэгтэ эсэстэ хүрэтэр үнэн сэхэ хүнүүд партиин ээргэдэ байдаг.

Энэниие пропагандист болбол арадай хэрэгтэй түлөө, социализмын түлөө коммунистуудай героическа тэмсэлэй эли тодо баримтануудаар харуулаха шадаха юм. Уранхайханай литератураһаа абтаһан жэшээнүүд хоёрдөөхөө нирхолтой болохо. Тинмэ жэшээнүүдэе пропагандист болбол советскэ уранхайханай литература дотор М. Горькийн «Эхэ», А. Фа-

леевой «Бута сохилго», К. Фединай «Орбэ бүснэ зун», В. Ажаевай «Москваһаа холо», С. Бабаевскийн «Алтан Олоной кавалер», болон «Газар дээгүүр сасарһан гэрэл», А. Чаковскийн «Манай эндэ үлгөөгүүр болонхой» гэжэ мэтэ бусад зохёолнууд сооһоо олохо байна.

Парти хадаа түрүү революционно теоретик эзбэсгэлдэһэнэй байха ёһотой гэжэ Ленин Сталин хоёр хургана. «Түрүү тэмсэлшын үүргыг түрүү теоретик хүтэлбэри хэдэ парти дүүргэжэ шадаха юм» (В. И. Ленин, Зохёолнууд, том 5, нояр 342). Большевикскэ партиин хүсэнинь марксизм-ленинизмд үнэн сэхэ байһан ябадалһан юм гэжэ пропагандист шуудалшалан зааха ёһотой.

Марксистско-ленинскэ теори хадаа обществын хүгжэлтэ тухай наука, хүдэлмэришэнэй хүдэлхэн тухай наука, пролетарска революци тухай наука, коммунистическэ общество байгуулаха тухай наука мүн гэжэ тайлбарилха хэрэгтэй.

Большевикүүдэй партиин хүтэлбэри дотор манай туйлаһан бүхэдэхэйн-түүхэтэ илалтанууд хадаа марксистско-ленинскэ теориин үнэн зүб байһанай эли тодо гэршэ мүн. Научна коммунизмын агууехэ идеянууд советскэ хүнүүдэе ажалай баатаршалгонуудта, тэмсэлдэ зоригжуулаа, коммунизм тээшэ замын гэрэл гүлүнэ.

«Организаци хадаа хүсэнуудыг арба дахин ехэ болгодог» гэжэ агууехэ Ленин заадаг хэн. Большевикскэ парти хадаа дээдэ эргын эмхидхэлтэй байһандаа хүсэтэй. Жааг заршамтай, эмхитэй, нигта жагсаалтай туладаа большевикүүдэй парти коммунизмын илалтын түлөө советскэ арадай тэмсэһе амжалтатыйгаар хүтэлбэрилжэ шадана.

Большевикскэ парти эмхитэй, жааг заршамтай, нигта жагсаалтай байһандаа хүсэтэй.

Парти хадаа хүдэлмэришэн ангин гансахан организаци бэшэ юм гэжэ саяшань пропагандист тайлбарилха байна. Олонгитын мүн бусадше организацинууд пролетариатда бин, тэдэнигүүгөөр пролетариат тэмсэлдэ амжалтатыйгаар ябуулаха шадахагүй байһан. Тинмэ организацинууд гэхэдэ, ажалшадый депутатуудай Советууд, профсоюзуд, ВЛКСМ, кооперативууд, культурино-гэгээрэлэй организацинууд гэжэ мэтэ болоно.

Хүдэлмэришэн ангин эдэ бүхы отрядуудай ажал-ябуулгыг нэгэн уг зорилго тээшэ шэглүүлхын тулада, хүдэлмэришэн арадалаа гаргахтайн тулада ажалшадый бүхы организацинуудай ажал-ябуулгыг хүтэлбэрилхэ, коммунизмын түлөө тэмсэл дотор тэдэний нийтын шугамыг зохиохо организаци хэрэгтэй. Тинмэл шалгагдалаар организаци хадаа Ленин — Сталиной парти мүн болоно.

Ажалшадый дайсад, троцкистууд болон бусад урбагшад хүдэлмэришэн ангине нуларуулаха, дайсанай урда эзбэсггүй болгохо гэжэ эрмэлзэн, пролетариатай диктатура дотор коммунистическэ партиин бэлүүлдэг хүтэлбэрилхы үүргыг асадаг хэн. Ленин — Сталин хадаа хүдэлмэришэн ангин бусад организацинуудай дунда партиин бэлүүлдэг хүтэлбэрилхы үүргын түлөө эсэхэ еусаагүйгөөр тэмсээ. Большевикүүдэй парти болбол пролетариатай ангин организациин дээдэ эргын формо мүн гэжэ Ленин — Сталин хоёр хургадаг.

Хоёрдөөхөө үргэлжлүүлхэ зуураа, пропагандист болбол большевикскэ партиин хүсэнинь олонгиттэй таһаршагүй барисаатай байһандаа юм гэжэ зааха байна. Олонгиттэй партиин эдэрхэггүй барисаатай байһанайн гэршэ хадаа партиин бүхы хэмжээ-ябуулгануудыг арадай нэгэн ханалаар дэмжэдэг абадал мүн. Энэ барисаан хадаа коммунизмын эрхим байгуулагшадые, советскэ арадай үнэн сэхэ хүбүүд ба басагдыг ээргэдэ оруулан партиин ургалда дээрһээ тэршэлэн харагдана.

Арадай партиин барисаатай байһаниинь хунгуулын кампани дотор эди дотор харагдана. Хунгуулын кампанида коммунистууд болон партинабэшэ хүнүүдэй сталинска блок толотоһоо илалта заагагүй туйладаг.

Большевикскэ парти партинабэшэ хэдэ хэдэн миллион хүнүүдэе бээе тойруулан жагсаана. Бүхы советскэ арад большевикүүдэй партине тойрон жагсанхай. Тинмэ хадаа парти хүсэтэй, илагдашагүй байна, СССР дотор бүхы советскэ обществын мо-

рально-политическэ нэгдэл байһан.

Большевикскэ партиин хадаа шүүмжэлэл ба өмшүүмжэлэлхэ айдгагүй, кайтэ өөһэднэй алдуунууд хургадаг ба хүмүүжүүлдэг далһан байна.

«Парти, большевикүүд, м ороной бүхы үнэн сэхэ хүдэлмэришэн ба ажалша элементүүд байһа хүдэлмэришэн дутуу дуһаһа, манай байгуулалтын дундануудыг элрүүлэг лэ, хүдэлмэришэд, манай байгуулалта да тогтонги байдал, бур шажалтэ уялгалтэ байхатуйн тулада, бүхы хүдэлмэришын, манай байгуулалтын үдэрһөө үдэр хайжархын ба амжалтһаа жайла тээшэ ябахын тулалһанай дутуу дундануудыг үшэ ха замыг зааг лэ, — гэжэ Сталин хэлэнэ.

Большевикскэ шүүмжэлэл өөрыгөө шүүмжэлэл манай парти хүгжэлтын гол условия мүн боллоо. Ленин—Сталиной парти хүдэлмэришэн ангин дайса эсэргүү эзбэсггүй, тэмсэлдэ ургаһан ба хатуужаһан юм саашань пропагандист хэлэхэ ёһотой. Большевикүүдэй парти мүнөшөөр большевикүүдэй, анархистнууд эсернуудэй жэжэбуржуазна партинуудыг бута сохёо. Хоёр юураа жага ба баг нэмэржэ, большевикскэ партида ба советскэ гүрэн эсэргүү хандаргалтын хүдэлхэн хэдэр байһан троцкистууд, мөөвөөүүд, бухаринчууд, наль-улонгитнуудай антиленин группировкунуудыг большевикүүдэй парти өөрынгөө ээргэнууд үлдэхөөрнэ онгилжо хаяа.

Троцкистско-бухаринска ба сад урбагшадые гадаадын нуулай агентнуудыг бута сохёо, партинай өөрынгөө ээргэнууд бэхжүүлжэ, өөрынгөө ээргэнууд үзэгдөөгүй нэгдэл ба нигта саал туйлаа.

Большевикскэ парти хадаа хэй дээрэ шэнэ шэнжын түрүү парти, ленинизмын парти мүн пропагандист түгээхэл соогоо лэхэ байна. Большевикскэ парти бүхэдэхэйн-түүхэтэ дүй дүр дээрэ бүхы ороноудай коммунистууд пролетариатай дайшалхы болон коммунистуудыг байгуулаха ба бэхжүүлжэ хураана. Социализмын түлөө олонгитын тэмсэл хүтэлбэрилхэ ябадалаа ажалшадый компартинууд большевикүүдэе тийһа хурагал абана.

Ленин—Сталиной парти хүдэлмэришэн ангин бодото тернациональн партиин үнэн жэшээ мүн. Ленин—Сталиной парти манай арадыг зориг баатарлагша советскэ патриотизмын сурталаар, пролетарска интернационализмын үзэл сурталаар мүүжүүлжэ, национализмын ажалшаднуудта эсэргүү эрид шантаймэһэн ба тэмсэжэһе байһан. Коммунизм байгуулаха дотор тинмэ амжалтануудаараа, бата бэй найрамдалай түлөө, англо-американска империалистнуудта эсэргүү эрид шантаймэһэн байһан. Энэ амжалтануудаараа, бата бэй найрамдалай түлөө, англо-американска империалистнуудта эсэргүү эрид шантаймэһэн байһан. Энэ амжалтануудаараа, бата бэй найрамдалай түлөө, англо-американска империалистнуудта эсэргүү эрид шантаймэһэн байһан.

Хоёрдөөхон дотор хурагшадта удаадахи асуудалнуудыг зүбшын хэлсэгэлдэ болоно:

1. Хуушан социал-демократическа партинууд ш

„ВКП(б)—советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн“ гэнэн темээр заняти хайшан гэжэ хэхэб

(Ургэлжэлэл)

Ленин болбол социалистическэ Эсэгэ оронойгоо агууехэ патриот байхан юм.

Агууехэ Ленинтэй хамта хүхэр Сталин манай партияе байгуулаа, капиталистическэ богоолшолгооо сүлөөрхын түлөө хүдэлмэришэн ангийн тэмсэлые хүтэлбэрилөө. Нүхэр Сталин Ленинтэй хамта 1917 оной октябрыда эбсэгтэ востаниеи хүтэлбэрилөө, советскэ гүрэннэе байгуулаа, бэхжүүлээ. Нүхэр Сталин граждаска дайнай жэлнүүдтэ интервентүүд болон сагаангардеецүүдые иланган залуу Улаан Арминь илалтые эмхидхээ. Сталиной ажабайдал болон ажал-ябуулгань большевизмын түхэтэй, агууехэ Ленинэй ажал-ябуулгатай таһаршагүй холбоотой.

Пропагандист болбол Ленин Сталин хоёрой агууехэ хани барисаан тухай, большевистскэ партияе, советскэ арада тэрэ хани барисаанайн хэды ехэ удхашанартай байхан тухай хэлэхэ ёһотой.

В. И. Лениной нүгшэнэнэй һүүлээр большевистскэ партияе, советскэ гүрэннэе, манай арадые Лениной дайшалхы соватник ба хани хүхэр, тэрэнэй хэрэгтэе агууехэ үргэлжлүүлгэ—Иосиф Виссарионович Сталин хүтэлбэрилээ. Нүхэр Сталин Лениной тугые дээрэ аргөө, ленинизмын бүхы дайсадые бута сохёдо, Лениной тугые уршань бариха ябаа. Сталин хадаа мүнөөдэрэй Ленин гэзгэ.

Агууехэ теоретик, революционер наукин корифей Нүхэр Сталин марксистско-ленинскэ хургаалые бүхы талаарн хүжөөгөө, баяжуулаа. Далан наһа гүйсэһэн ойн үдэртнэй Нүхэр Сталин ВКП(б)-гэй ЦК-гэй болон СССР-эй Министруудэй Советэй эльгэһэн амаршалга сооһоо пропагандаист уншажа үгэхэ ёһотой. Тэрэ амаршалга соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Наукин агууехэ корифей марксистско-ленинскэ теорие шэнэ үедэ, империализмын ба пролетарска революцинуудай үедэ, манай гүрэн дотор социализмын иланган үедэ тааруулан хүжөөһөн шиний классическа зоёболнууд — хүн түрэлтэнэй маша ехэ баялг, революционер марксизмын энчик-допеди мүн. Эдэ зоёболнууд дотор эрдэм ухаа, этгил нийдабар, хүдэлмэришэн ангийн хэрэгтэй илангын түлөө тэмсэлдэ советскэ хүнүүд ба бүхы ороноудай ажалшадтай түрүү түлөөлгөшд шэнэ хүснүүдые олохо абаһа, коммунизмын түлөө мүнөөнэй тэмсэлэй тон шухала асуудалнуудта хажуу ороноудые олоно. Национально-колониальна асуудалаар шиний зоёболнууд хадаа колониальна ба бээ даагаагүй ороноудтай арадуудай национально-сүдөөлгөшгын хүдэлмэришэн замые наран мэтээр гэрэлтүүлжэ үгэнэ. Эб найрамдалын демократин ба социализмын хүснүүдэй асари ехэ амжалтануудын ленинско-сталинска революционер ухаан бодолоор гүйгүлгэдэнхэй».

Нүхэр Сталиной хүтэлбэри дотор манай Эхэ ороной арадууд социализм байгуулаа, хүсэн түгс олоноациональна советскэ гүрэннэе байгуулаа, бэхжүүлээ.

Немецко-фашистска булмитарашадта а японско империалистуудта эсэргүү советскэ арадай Эсэгэ оронооо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Нүхэр Сталин социалистическэ Эсэгэ оронойгоо нэрэ түрэ, эрх сүлөө болон бээ даагдай байдалтай түлөө советскэ хүнүүдэй эбсэгтэ тэмсэлые ударидаа, манай арадые бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илангада хүргөө.

Большевикуудэй партияи агууехэ вожд, советскэ правительстве толгойдогшо Нүхэр Сталин манай орон дотор коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ зориулагдан бүхы зохёон байгуулгын хүдэлмэришэн хүтэлбэрилнэ.

Нүхэр Сталин ажалшадтай эрилтэнүүдтэ, тэдэнэрэй материална тэнгилэн байдалые болон культурна хэмжээе таһалгараггүй дээшлүүлжэ хэрэгтэ угаа ехэ анхрал оролдолотойгоор хандана. Нүхэр Сталин арад олонитые хургаха, тэдэнэрэй хургаал абаха, хүдэлмэришгөө дутуу дүлдэнүүдые зохёонгын тулаа шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые зоригтойгоор дэлгэрүүлжэ гэжэ коммунистуудые холодоо уралаа.

Агууехэ Сталиной нэрэнэ манай арада, дэлхэйн бүхы простой хүнүүдтэ эгээн хүндэтэй нэрэ мүн. Нүхэр Сталиной нэрэ хадаа коммунизмын илангын һүр һүлдэ мүн. Бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй этгил найдабар мүн. Советскэ хүнүүдтэ, дэлхэйн бүмбэрсэгэй үнэн сэхэ олон миллион хүнүүдэй ухаан зүрхэниин агууехэ Сталинда иналган хандана.

Ажалшадтай агууехэ вожднор — Ленин Сталин хоёрой ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрлөөндэ бэлдэхэдэ пропагандаист Ленин, Сталиной биографи-нуудые, «Лениной нүгшэнэн тухай» — 1924 оной январин 26-да Советүүдэй II Бүхэсоюзна съезд дээрэ хэлхэнэ Нүхэр Сталиной тугые, «Ленин тухай» Нүхэр Сталиной зоёболые — 1924 оной январин 28-да кремлевскэ курсантнуудай вечер дээрэ хэлхэнэ угаа, мүн тэршэлэн далан наһа гүйсэһэн ойн үдэртнэй Нүхэр Сталин ВКП(б)-гэй ЦК-гэй болон СССР-эй Министруудэй Советэй эльгэһэн амаршалгые үшөө дахин уншажа ёһотой.

Ленин тухай документальна болон уранхайнай фильмуудые, «Клятва», «Берлиной уналга», «Сталинградска байлдаа» гэжэ кинокартинауудые хаража гэжэ пропагандист хурагшадта найшаан дурдахаа байна. Тэдэ кинокартинаууд арадай агууехэ вожднор Ленин Сталин хоёрой ажал-ябуулгые харуула бшуу.

Хөөрлөө хэхээс удаадахи асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ болохо байна.

1. Ленин, Сталин хадаа большевистскэ партияе болон советскэ гүрэннэе байгуулагшад ба хүтэлбэрилгшд мүн.
2. Нүхэр Сталин—Ленинэй мүнхэ хэрэгтэе агууехэ үргэлжлүүлгэ мүн.

ДУРБЭДХИ ЗАНЯТИ

Энэ темы «Большевистскэ партияе советскэ обществэе хайшан гэжэ хүтэлбэрилнэ» гэнэн раздэлэй материална найнаар шудалхын тулаа хоёр — хоёр часай хоёр заняти хэхэ гэжэ найшаан дурдахадана. Нэгдэхэ заняти дээрэ пропагандист болбол советскэ арадай политическэ вожд, социалистическэ обществын хүтэлбэрилхы хүсэн мүн болошо большевистскэ партияи үүргэтэй хурагшадые танилуулха байна. Удаадахи заняти дээрэ раздэлэй хоёрдох хубинь: парти — ажалшадтай бүхы организацинуудай хүтэлбэрилхы ядро мүн, большевистскэ партияи политика — советскэ байгуулалтын ажабайлгын үндэс һуури мүн гэнэн хубинь шудалагдах болоно.

Яахадаа большевистскэ партияе советскэ арадай ганса политическэ парти мүн бэ гэжэ пропагандист хөөрлөөндэй эхэндэ хурагшадта тайлбарилха байна. Энэ хадаа социалистическэ обществын үндэһэнһөө эш баримтатой гэжэ пропагандист заная. Социалистическэ общество дотор антигонистическэ бээ бээдэ дайсан харша ангинууд үгы; хүдэлмэришэн анги, таряшад болон советскэ интеллигенци интересүүдэйнгэ ба уг зорилгынгоо нинтэ байһан ябадалаар нэгдэхдэнхэй.

Яахадаа капиталистическэ общество дотор хэдэн политическэ партинууд байдаг бэ гэжэ пропагандист саашан хурагшадта тайлбарилха ёһотой. Энэнь капиталистическэ общество дотор бээ бээдэ харша ангинуудай бии байһан ба тэдэ ангинуудай хоорондо хатуу шанга тэмсэл болодог ябадалаар тайлбарилгана. Анги бүхэн өөрынгөө политическэ партитай байха гэжэ эрмэлзэнэ. Тэрнээ гадна хэдэн ороноудай буржуазин ажалшадые мэхэлхын тулаа гансахан бэшэ, харин хэдэн партинуудтай байдаг. Прогаммынгаа ба нэрынгэ ордо ордо байбашы, тэд бүхы партинууд мүлжэгшэдэй интересүүдые сахидга, капитализмын тулгууриг хамгаалдаг юм. Жүлээлхэдэ, США дотор республиканска ба демократическа партинууд засагай түлөө хоорондоо үннһөө хойшо тэмсэлдэ байдаг. Зүгөөр, эдэ хоёр парти американска монополинудай ба агресивнэ сэрэгтэй хидэй ээбсэг мүн болоно. Тэдэнэр империалистическэ политика, дэлхэйн бусад арадуудые богоолшолох политика эрхилнэ, манай социалистическэ Эхэ орондо эсэргүү, арадай демократин ороноудта эсэргүү шэнэ дай үүдхэгшэд ба хүжөөгшэд болоно. Тэдэнэй дотоодын политика хадаа орон доторхи байдалаа фашизмилха, США-гэй конституция ёһо тэдэ заагадаг бүхы сүлөөн ажалшаднаа ханаха ябадала зориулагданхай.

Великобританиин капиталистуудые хэдэн партинуудтай юм. Тэдэнэй гол партинуудыи консерваторнуудай парти, либеральна парти ба лейбористска парти болоно. Лейбористска парти хүдэлмэришэнэй парти гэжэ бээ нэрлэгдэнэ ага, бодото дээрэ хүдэлмэришэн наа дотор импери-

листуудай агента мүн болоно. Мүнөө Англияда лейбористска парти засагые гаргаа барижа байна. Тэрэ хадаа ажалшадтай ажабайдалай интересүүдтэ добтолно, СССР-тэ эсэргүү, арадай демократин ороноудта эсэргүү дай бэлдэхэе эмхидхэнэ. Бусад капиталистическэ ороноудые тинмэ байдалтай.

Революциин урда тээ Россияда хэдэн буржуазна ба жэжэ-буржуазна партинууд байһан юм гэжэ пропагандист зааха байна. Черносотенууд ба кадетуудэй эхилээд эсернууд, меньшевикууд, анархистнууд хүрэтэр тэдэ бүхы партинууд арадай хорото дайсад мүн байгаа. Гансал Ленин—Сталиной парти интересүүдмэй хамгаална, арадай зол жаргалай түлөө, коммунизмын илангын түлөө тэмсэжэ гэжэ советскэ арад өөрынгөө тэмсэлэй дүй дүршлэ дээрнээ ойлго. Манай арад өөрынгөө хуби заяае большевикуудэй партида найдана.

Большевикуудэй парти хадаа советскэ арадай вожд мүн, советскэ хүнүүд Ленин — Сталиной партитай түрэл болонхой, большевикуудэй партияи уг зорилгонуудын бүхы советскэ арадай тэмсэлэй уг зорилго болонхой гэжэ хурагшад пропагандистын хөөрлөн дээрнээ тоболол хэхэ ёһотой.

Социалистическэ обществын хүжэлтэе Советскэ гүрэн залан ударидаа, Советскэ гүрэн дотор хүдэлмэришэн ангида хүтэлбэрилхы үүрэг хабаалана гэжэ саашан пропагандист тайлбарилха байна. Хүдэлмэришэн ангида хүтэлбэрилхы үүргын хабаадааг ябадал хадаа коммунизма манай обществын дамжан оролгын шухала услови мүн. Өөрынгөө авангард болошо большевикуудэй партияе дамжуулан, хүдэлмэришэн анги болбол обществэе гүрэн турын талаар хүтэлбэрилхэ ябадалаа бээлүүлнэ.

Парти болбол гансал засагые дайлан абахын тулаа хүдэлмэришэн ангида хэрэгтэй бэшэ, харин засагые гаргаа барижа байһын тулаа, тэрнээ бэхжүүлхын, коммунизм байгуулхын түлөө гүрэнэй засагые хэрэгтэй тулаа шухала хэрэгтэй байна. Социалистическэ гүрэн дотор коммунистическэ партияи хүтэлбэрилхы үүргэнэ энэ түүхэтэ зорилгонуудаар тайлбарилгана.

Пропагандист болбол советскэ общество дотор большевикуудэй партияи хүтэлбэрилхы үүргые хуулига ёһоор баталдхын СССР-эй Конституциин 126-дахы статьяе уншажа дгэхэ ба тайлбарилха ёһотой. Советскэ гүрэн дотор коммунистическэ партияи хүтэлбэрилхы үүргэнэ юун дээрэ харагдана гэжэ саашан пропагандист тодорхойгоор тайлбарилха байна.

Парти хадаа гүрэнэй болон обществэеи органоудай ба организацинуудай бүхы ажал-ябуулгые шүглүүлэн ударидаа, тэдэндэ хүтэлбэрилхы заабари үгэнэ. Большевикуудэй парти коммунистическэ общество байгуулгын бүхы хэрэгтэ сэсэн мэргэнээр хүтэлбэрилнэ.

Манай Эхэ ороние хүсэн түгс индустриально-колхозно держава болгоһон сталинска табанжэлнүүд партияи хүтэлбэрилхэ зоёболдоһон ба бээлүүлгэдэнэ байха юм.

Большевистскэ парти советскэ гүрэнэй гадаадын политикые шүглүүлэн ябуулна гэжэ пропагандист хөөрлөөндэйнгөө түгсэхэл соо хэлэхэ ёһотой. Большевистскэ парти манай Эхэ ороной экономика хуэ шадлые саашаа дань ургуулаа тухай, оборонго хуэ шадлые бэхжүүлхэ тухай, ажалшадтай байдалай культуна болон материална хэмжээ дээшлүүлхэ тухай холодоо оролдоно.

Хурагшадтай хөөрлөөд эмхидхэхэдэ удаадахи асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ болоно:

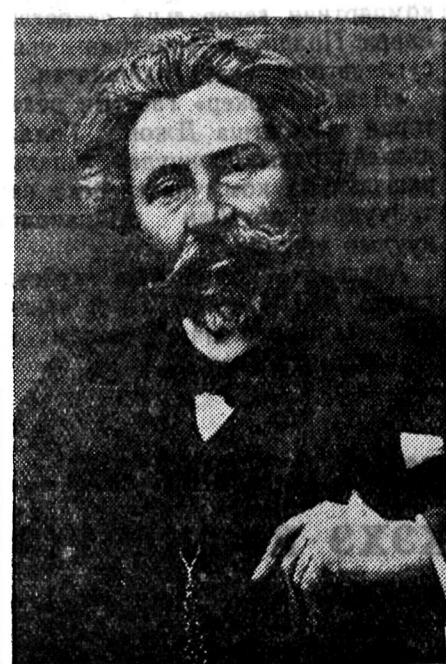
1. Советскэ общество дотор яахадаа гансахан политическэ парти, большевикуудэй парти бии байнаб?
2. Капиталистическэ ороноуд дотор яахадаа хэдэн буржуазна партинууд бии байдаг бэ?
3. Большевикуудэй парти гүрэнэй болон обществэеи органоуд ба организацинуудай политическэ хүтэлбэрилхэ хайшан гэжэ бээлүүлнэб?

Хөөрлөөдэ хүтэлбэрилхэдэе пропагандист болбол большевистскэ партияи хүтэлбэрилхы ба залан ударилахы үүргые болодо байдал дээрнээ хурагшадтай ойлгохо абахын түлөө оролдохо ёһотой.

В. Голцев.

Ородой агууехэ уранзурааша

(И. Е. Репинэй нүгшэнээр 20 жэлэй ойдо)

Ородой агууехэ уранзурааша Илья Ефимович Репин ута ба аша афөөр тон ехэ наһа наһалаа. Репин болбол өөрынгөө уранзураагууд дотор ород арадай ажабайдалай бүхы баялгые ба тэрэнэй национальна шэнжэ шанарай онсо илгаае туйлай ехэ хүсэтэйгөөр харуулаа.

Репин 1844 оной августын 5-да Чугуев городто түрөө һэн.

Уранхайхан тээшэ Репинэй эрмэлзэл тон эртэ эхлээ һэн. Тинь эдир залуу байхадаа бурхан зураалгын артельдэ хүдэлмэрилжэ заахал. Эндэ байхадаа өөрынгөө мэргэжэлы дээшлүүлжэ, ёһотой уранзурааша болохо халуун эрмэлзэл тэрэндэ түрбэ. Багахан мүнэ нөөсэлэн суглуулалд, Репин болбол Петербург ошожо, уранзурагуудай академидэ орохо экзамен 1864 ондо бариба. Тэрэнһээ урда тээ тэрэ хадаа гайхамшагта хүнтэй — уранзурааша Крамскойтой уулзаһан байгаа Крамской Репиние уранзураалгын ба шэрээр зураалгын техникэдэ хураһан, өөрынгөө творческэ интесүүдтэ хамжуулан ба залуу уранзураашадтай ээргэдэ оруулан байха юм. Тэндэнь 60-аад онуудай демократическа дэбжэлтын ба революционер агууехэ демократуудай, тугхын түрүүндэ, реалистическэ искусствын принципүүдтэ үндэһэ һуури табихан Чернышевскийн нүлөө доро шэнэ хараа үзүүлүүд бэлбосон түржэ байгаа. Крамской болбол национальна уранзураагай түлөө, илейн искусствын, үнэнэй искусствын, арада зориулагдан ист-күсүтэйн түлөө хүсэтэ ехэ хүдэлөө толгойлжо байгаа.

1873 ондо Репин өөрынгөө анха түрүүшын томо зоёболые — «Бурлагууд Волга дээрэ» гэжэ картина зураба, тэрэн тэрэ дары залуу уранзураашы алдаршуулба. Репин ажална олод хүндэ гүнзэгтөөр дуралдаг байжа, «Бурлагууд Волга дээрэ» гэжэ картина соогоо тэрэннэе үнэн зүбөөр харуулаа. Бурлагуудай тэсгэгтэй хүшэн хүндэ ажал хадаа тэдэнэй хүн байһан нэрэ хүнхын усадхагтэй гэжэ агууехэ уранзурааша зуралган харуулаа. Картиные харагшад хадаа бурлагуудай нургануудаа тэнгилэн бүхы баатар хүсөөрөө болохон ажална орол адал хүсэ шадлые хаража, бүхы дэлхэй сошордоход гэжэ мэдэрнэ.

Алдаршанан уранзурааша Репин тэрэ жэлдэ академие дүүргэжэ, гайхамшагта амжалтын түлөө хилын саана улаан ябаха командировкоор шагнагдаба. Тээд тус шагналые ехэнье дуратай бэшөөр хүлээн абаба. Уранзурааша Венээр дамжан Итали хүрөөд, тэндэһээ Фрэнци ошожо, тэндэ 1876 он хүрэтэр байба. Тэндэ байхада Репин болбол иматгал Россиде байгаа наа, бүхы хүсөөрөө хүдэлмэрилжэ шадха байһанаа ойлгон мэдэрбэ. Репин өөрынгөө Эхэ орондо туйлай ехэ дуратай байгаа. Арад ба Эхэ орон хоёрынь тэрэндэ юунһээшэ үнэтэй байгаа.

Хилын саанаа бусаһанайнгаа

Хурагшад колхозуудта туһална

Хэжэнгын дунда хургуулийн хурагшад занянгингаа һүүлээр колхоздо туһалалсана. Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо үдэр бүри 10 хурагшад ошожо ажаллана.

Тус хургуулийнхид сентябрийн 17-до воскресник эмхидхэжэ, 43 пионерүүд 3 тонно хартааба

Уран үхиүүд

Бичурын хүүтэдэй байшанда гараар уралалгын кружок хүдэлмэрилдэг юм. Тэрэннэе ажалай талаар инструктор Нүхэр Костюнина хүтэлбэрилнэ. 27 басгад кружева, платые мэтэнүүдые оёжо хүсэд шадлаа болоо. Тэдэнэр хургуудайдаа найаар хурана.

Тус байшанда модо дархалха кружок бии. Кружогот гэшүүд Пята Шалаев, Миша Яньков, Вася

һүүлэр Репин Петербургда нэгэ хэды байгаад, һүүлээрнэ Чугуев ошобо. Эгээ эндэ тэрэнэй творческын тон ехэ аша үрэтэ ба золто үе эхилээ һэн. Тэрэ хадаа сэдхэл хүдэлгэмэ асари ехэ хүсэтэй образуудые эндэ байгуулба.

Репин портрет зурагшаар ехэ хэн хүдэлмэрилжэ, энэ талаар искусствын агууехэ, шухаг зоёболнуудые байгуулан байна. Тэрэ хадаа Н. Пироговой, М. Глинкиной, В. Стасовой, А. Рубинштейнэй, Л. Толстой, И. Крамской, В. Суриковай, В. Серовой, М. Мусоргскийн, М. Горькийн, А. Писемскийн, А. Бородин, А. Фетин, В. Маяковскийн ба бусад портретүүдые зурлаа. Уранзурааша хадаа тэдэнэрэй шэнжэ байдалые бүрин дүрэнээр харуулан, хүн бүхэнэй үнэтэ сэдхэлые полотно дээрэ оруулан байха юм. «Гүрэнэй Совет» гэжэ картина хадаа портретэй талаар уранзураашын творческын дээдэ оройн болоно. Репин тус картина дотор хаанта Россия зонхилгошго этгээдүүдэй сэдхэлэй туйлоор ахирые зоригтойгоор элэрүүлээ.

Гениальна уранзурааша «Гүрэнэй муртлһөө арсалаа», «Пропагандисты арестовалаа», «Муухай замаар», «Суглаан», «Хүлээгэгтэй байгаа» гэжэ революционер гүн ехэ удхашанартай картинауудые зуралган юм. Эдээн сооһо картина бүхэннэйн гансагые туйлай уран бэрхээр зурагдаһаараа бэшэ, мүн арюун мидэр зорилгонуудай түлөө ямаршэ баатаршалга хэхээр бэлэн байдаг ород хүнүүдэй хүсэн түгсэ оюун сэдхэлые харуулаһаараа иланган хүсэтэй байна. И. Е. Репин хадаа агууехэ уранзурааша, психолог ба ухаалан болошо мүн байгаа. Тэрэнэй зоёбол бүхэн оршон тойроной ажабайдалтай бата ниттаар нэгдэн нийлэнхэй байдаг.

«Хэрэгтэй ажалга» гэжэ картина тэрэ фел байһан ёһо журамуудые шүүмжэлэн хүснэһингөө, национальна удхашанарингаа талаар иматгал Н. В. Гоголин ба Лев Толстой реалистическэ зоёболнуудтай ээргэхэ байна.

«Иван Грозный ба тэрэнэй хүү-бүүн Иван» гэжэ зурагын дэлхэй дээрэ алдаршанхай.

Репин болбол арбан нэгэн жэл ажалдаһанайгаа һүүлээр 1891 ондо «Запорожецууд» гэжэ картинаа зуража дүүргэн байха юм. Өөрынгөө ардаһаа хахасан арсажа, түрешкэ албанда орохые ба султанай талада байдахые уриан түрешкэ султанда запорожецуудай өөһэднүүд харуу бэшжэ байһаннэе картина дээрэ харуулагдана. Репин болбол аймабар гүн гүнзэгтэ патриотическа удхашанар тус картинада оруулжа шадалан байна. Энэ картина хадаа ардые, тэрэнэй национальна оморгохые ба хүснэе, тэрэнэй удхашан хурса гэрэлые ба тугын өнөөтэй мэргэниэе найшаан магтана.

«Запорожецууд» гэжэ картина — арадайнгаа эрх сүлөөдэ ба бээ даанхай байдалда зориулангын мүн. Гениальна уранзурааша арадайнгаа аша тугын тулаа ажаһууһан ба ажаллаһан байна.

Уранзурааша 1930 оной сентябрийн 29-дэ нүгшөө һэн.

Советскэ уранзураашад Репинэй творческые гэрэлтэ байхан эрээлүн түлөө тэмсэлдэн адалта алба хэгшэ искусство гэжэ, тон шухаг зүйл гэжэ гэжэ хүлээн абаа.

1941 оной ноябрийн 6-да хэлхэн түүхэтэ дгэ соогоо И. В. Сталин ородой гениальна уранзураашын нэрые нэрлээ һэн. Тингэжэ манай национальна культурые байгуулагшадтай нэгэн — Репин хадаа бүгдээрарай агууехэ удхашанартай гэжэ баталан байна.

Н. Машиковцев.

СССР-ай уранзурагуудай академин тэшүүн-корреспондент.

малтаһан ба 10 комсомолууд 6 тонно тарьяа эсбэрлэн байна. Эршэмтэй шангаар ажаллаһанайн түлөө, колхозой правлени ба парторганизаци нэгэтэ бэшэ тэдэ хурагшадта баясхалан хүргөө.

А. Жамбалдоржиев.

Снегирев ба бусад фанерээр багачан шкаф, шифоньер, стол, гардероб мэтэнүүдые дархалаа.

Ухидүүдэй хэһэн юумэнүүд аймагай педкабиндэ эмхидхэн выставкэдэ табилданхай.

Ф. Степанов.

„БУРЯТ-МОНГОЛСЫ ҮНЭН“ 1950 оной сентябрийн 29. 3.

